

עג ודרשת או"ח - סימן מב - מחלל שבת וחקרת

סימן מ"ב

מחלל שבת ששכח להדליק פנס מכוניתו בליל שבת אם יאמר לו אם לא

או"ח סי' שכ"ח סעי' ב'

בס"ד פעה"ק ירושלים ת"ו

יום ח"י לחודש אלול שנת תשנ"ט

1234567

מחיה החיים, יכתב ויחתם לאתער לחיים, ויוסיף שנות חיים, למענו אלקים חיים, להבה"ח כמר יואל ניילינגער נ"ו בנו של הגה"צ הר"י ניילינגער שליט"א משגיח רוחני בישיבת נועם התורה בב"ב.

אחדשה"ט.

את מכתבו ממוצש"ק פרשת כי תבוא קבלתי, ונהנתי לראות שאלה כענין, והנני בזה לעשות רצון יראיו להשיב כהלכה את הנלעג"ד בעזרת צורי וגואלי, ע"ד הרואה מחלל שבת בליל ש"ק שנוסע בלי פנסי החזית של המכונית, ויש בזה חשש פיקוח נפש, הן לנהג עצמו, והן לעוברי אורח שומרי שבת, האיך יתנהג, שהרי יש חשש פיקוח נפש, וגם חשש חילול ה' שאיש חרדי מצוה ליהודי מחלל שבת שיחלל יותר עכתו"ד הנעימים מאד.

(א) יפה שאל, ואוי לנו שזקוקים אנו לתשובות לשאלות כאלו, ויתן ה' הרהור חשובה בלב כל אחינו בני ישראל, ולמעשה נקדים שבודאי גם מפני חשש פיקוח נפש של הנהג עצמו צריכים אנו להחיותו לפי רוב הפוסקים, שדינו כתינוק שנשכח, ועיין מש"כ החזו"א ביו"ד סי' ב' אות כ"ח בשם המהר"ם מלובלין, דאסור לשנוא רשע בזמן הזה, כי כולם לפני תוכחה הם, כיון שאין אנו יודעים להוכיח, ודיינינן להו כאנוסים עיי"ש. (וזה דלא כהנמוק"י בב"מ בדף

מב: מדפי הרי"ף עיי"ש, מוא"ת תינת מומר עצמו, שכתב וז"ל, דרך תינוק שנשכח שלא הכיר תורת ישראל מעולם, אבל זה שעומד בין ישראל והולך ומדבק בחוקותיהם של עכו"ם מן המורידין הוא עכ"ל) אבל למעשה בודאי כשיש תאונת דרכים בשבת רח"ל חייבים אנו לחלל שבת כדי להציל חיייהם של הנהגים, על אף שחיללו את השבת, כמש"כ החזו"א הנ"ל עיי"ש.

(ב) ונקדים עוד, שבודאי צדק במש"כ שנסיעה בלי הפנסים הוא סכנה, והא ראייה שכ"כ בספר שש"כ פ"מ סעי' נ"ה וז"ל, בשעת נסיעה בלילה (לצורך חולה שיש בו סכנה), מותר לכוון את פנסי המכונית לפי הצורך כדי למנוע סכנה, ואם אפשר ידליקם מיד כך שלא יהא צורך לכוון אותם כאשר תבוא מכונית אחרת כנגדו וכו' עיי"ש, וכ"כ בספר תורת היולדת להגר"י זילברשטיין שליט"א, ובפ"כ סעי' ג' בעמוד קמ"ה וז"ל, בשעת נסיעה בלילה מותר לכוון פנסי חזית המכונית לפי הצורך כדי למנוע סכנה, ואם אפשר ידליקם בשינוי עכ"ל עיי"ש.

(ג) והנה בספר מאור השבת ח"א, בפניני המאור, במכתבי הגרש"ז אורבך בעמוד תצ"א אות ג', יש שאלה כעין נד"ד, כענין נהג הנוסע בשבת ושואל היכן רחוב מסוים, האיך לענות לו, וז"ל, רכב הנוסע בשבת והנהג שואל היכן רחוב מסוים, ועתה איך יעשה, אם לא יגיד, הרי יחלל יותר, כי יסע עוד ויחפש עד שימצא הרחוב הדרוש לו, ואם יגיד לו, ונשא עונו, דהרי הוא כמסייע, והשיב הגרש"ז"א שכך הוא מייעץ לשואלים, שיאמר לו שאסור לחלל שבת, ואסור לו לנסוע, והיות ואני רוצה למעט ממך חילול שבת, שלא תסתובב הרבה, לכן אומר לך המקום, וכזה יוצא גם ידי מזה עכ"ל עיי"ש.

(ד) ולכן גם בנד"ד, אם יש באפשרותו להאריך בדיבור, כגון שהמכונית עומדת ברמזור אדום וכדומה, יש לומר כנ"ל, שאסור

סימן מ"ג

בענין לקיחת "סודה לשתייה" לצרבת בשבת

או"ח סי' שכ"ח סעי' ל"ז

בס"ד פעיה"ק ירושלים ת"ו

יום כ"ו לחודש חשון שנת תשנ"ט

מע"כ ידי"נ הרה"ח ר' אלכסנדר ב. שליט"א
שלום וכט"ס.

בדבר שאלתו שכל ש"ק אחר אכילת הטשולנט מרגיש צרבת נוראה בלבו, ומצטער הרבה מזה, אבל על אף דכאיב ליה טובא מסופק הוא אם הגיע לכלל נפל למשכב, (ואדרבה כשהוא שוכב כואב לו יותר) אם מותר לו לקחת תרופה לזה או לא עכ"ד.

(א) הנה ידוע מש"כ המחבר בסי' שכ"ח סעי' א', דמי שיש לו מיחוש בעלמא והוא מתחזק והולך כבריא אסור לעשות לו שום רפואה גזירה משום שחיקת סממנים, וכתב ע"ז המ"ב בסק"א דאם כאיב ליה טובא וחלה כל גופו או שנפל למשכב אף שאין בו סכנה מותר לעשות בשבילו רפואה שאין בו מלאכה, והוא מסי' שכ"ח סעי' י"ז, וק"ק שציין המ"ב לעיין בסי' שכ"ז ולא ציין לסעיף י"ז, דכתב המחבר כן בהדיא, חולה שנפל למשכב ואין בו סכנה הגה או שיש לו מיחוש שמצטער וחלה ממנו כל גופו, אע"פ שהולך כנפל למשכב דמי אומרים לא"י לעשות לו רפואה, אבל אין מחללין עליו שבת באיסור דאורייתא וכו' עיי"ש.

(ב) עוד יש לעיין שם בסעי' ל"ז דכתב המחבר וז"ל, כל אוכלים ומשקים שהם מאכל בריאים מותר לאכלן ולשתותן אע"פ שהם קשים לקצת בריאים, ומוכחא מילתא דלרפואה עביד, אפ"ה שרי, וכל שאינו מאכל ומשתה דבריאים

לחלל שבת, ואסור לנסוע, ומ"מ משום פיקוח נפש וסכנה אני אומר לך שפנסי המכונית כבויים, ואם המכונית עוברת, יש לומר לו בקיצור אתה מסכן בני אדם כשאתה נוסע בלי פנסים, ואם גם זה א"א יסמן לו בידיו, כי ודאי חשש פיקוח נפש דוחה את כל התורה כולה חוץ מג' עבירות, וכל זה טוב יותר מלצוות בפה שידליקם כמובן.

מזכ"ה

(ה) מה שהקשה למה האיסור עשה דבית אחד הוא בונה ואינו בונה שני בתים לרש"י (עיין יבמות דף יא: ברש"י ד"ה בעשה) ולפי הרמב"ם בפ"א מהל' יבום הל' י"ב העשה דיבמה ובא עליה עליה ולא על צרתה, למה אינו עשה שאינו שוה לכל כאלמנה לכה"ג, פשוט כמש"כ, שהעשה הזה שייך לכל כלל ישראל, שיש להם איסור עשה לבא על צרת יבמה שנתייבמה, משא"כ אלמנה שהיא מותרת לכל כלל ישראל חוץ מלכה"ג, שפיר הו"ל עשה שאינו שוה לכל וק"ל.

והנני בזה להודות לו על ה"ברכות הנהנין" שכתב, והמברך יתברך בכט"ס, ויעלה מעלה מעלה בתורה ויר"ש, ובספרן של צדיקים גמורים וכתב ויחתם לאלתר לחיים טובים ארוכים ולשלום לו ולכל אשר לו, ונזכה לשנת גאולה וישועה בביאת גוה"צ בב"א.

אח"ח 1234567

כעתירת

אהרן יודא הלוי גרוסמן

פעיה"ק ירושלים תובב"א
